

Sygn. akt VI ACa 1868/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ksenia Sobolewska - Filcek

Sędzia SA – Maciej Kowalski (spr.)

Sędzia SA – Beata Waś

Protokolant: – sekr. sąd. Agnieszka Janik

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

przy udziale zainteresowanego B. B.

o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

na skutek apelacji pozwanego i zainteresowanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji Konsumentów

z dnia 12 czerwca 2012 r. sygn. akt XVII AmE 34/10

I. oddala obie apelacje;

II. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz B. B. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwoty po 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2009 r. po rozpatrzeniu wniosku B. B. o rozstrzygnięcie w trybie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne sporu z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. dotyczącego ustalenia treści umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki postanowił orzec zawarcie pomiędzy B. B. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. umowy o przyłączenie (...) do sieci elektroenergetycznej (...) Sp. z o.o., stanowiącej załącznik do niniejszej decyzji.

Prezes oparł przedmiotową decyzję na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Wnioskodawca B. B. ubiega się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej należącej do (...) Sp. z o.o. w P. (...). Warunki przyłączenia dla ww. (...) zostały wnioskodawcy wydane w dniu 20 listopada 2007 r. (...) Sp. z o.o. wykonuje zadania operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego od dnia 1 lipca 2007 r. na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 30 czerwca 2007 r. ws. wyznaczenia operatora systemu dystrybucyjnego oraz decyzji Prezesa URE z dnia 28 czerwca 2007 r. udzielającej koncesji na dystrybucję energii elektrycznej.

Uzasadniając swe stanowisko w zakresie przyjętego w decyzji rozstrzygnięcia Prezes URE wskazał, że w procesie przyłączania farmy wiatrowej zawarcie umowy przyłączeniowej nie jest etapem kończącym proces inwestycyjny, zaś fakt fizycznego wybudowania farmy nie jest warunkiem koniecznym do zawarcia tej umowy. Zdaniem organu, sposób rozumienia wskazanego przepisu prezentowany przez przedsiębiorstwo energetyczne prowadziłby do sytuacji, w której kwestie istnienia bądź też nie istnienia obowiązku zawarcia umowy przyłączeniowej byłyby możliwe do rozpatrywania dopiero po fizycznym wybudowaniu farmy wiatrowej, co w ocenie Prezesa jest poglądem nieuzasadnionym. W uzasadnieniu decyzji wskazano także, że co do istnienia warunków technicznych przyłączenia, przedsiębiorstwo energetyczne wydając warunki przyłączenia dla (...) samo potwierdziło istnienie tych warunków. Wobec powyższego, w ocenie Prezesa, wywodzenie przez Przedsiębiorstwo energetyczne z faktu braku istnienia wybudowanego obiektu farmy wiatrowej, braku istnienia publicznoprawnego obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie, należy uznać za chybione.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła (...) Sp. z o.o. w P. zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie w całości i umorzenie postępowania administracyjnego, ewentualnie w razie nieuwzględnienia ww. wniosku, o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Prezesa, celem dokonania ustalenia spełnienia przesłanek obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie oraz celem ukształtowania treści umowy z uwzględnieniem zasady ekwiwalentności oraz takiego ukształtowania treści umowy, jaka zostałaby zawarta na rynku konkurencyjnym pomiędzy równymi podmiotami o sprzecznych interesach. Natomiast w piśmie procesowym z dnia 15 października 2010 r. Spółka wniosła o uchylenie decyzji ze względu na istotną zmianę stanu prawnego.

W uzasadnieniu odwołania podniosła między innymi, że zaskarżona decyzja nie może się ostać, gdyż Prezes URE orzekł zawarcie umowy o przyłączenie w stanie faktycznym, w którym brak jest publicznoprawnego obowiązku zawarcia takiej umowy, zaś wykonanie umowy o treści orzeczonej przez Prezesa narusza uzasadniony interes odbiorców i bezpieczeństwo krajowego systemu energetycznego. Spółka zarzuciła brak ustalenia, w szczególności poprzez przeprowadzenie dowodów, czy obiekt przyłączany istnieje, czy zainteresowany ma tytuł prawny do korzystania z tego obiektu, czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia oraz czy zainteresowany spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Zakwestionowała fakt istnienia warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, fakt istnienia obiektu mającego być przyłączonym, w konsekwencji fakt posiadania przez zainteresowanego tytułu prawnego do korzystania z tego obiektu oraz fakt spełniania przez tego zainteresowanego warunków przyłączenia. W związku z tym stwierdziła, że w przedmiotowej sprawie nie występują warunki przyłączenia, stanowiące w świetle art. 7 ust. 1 PE przesłanki konieczne powstania obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie. (...) zarzuciła orzeczenie zawarcia umowy przez Prezesa URE, mimo braku ustalenia, czy istnieją techniczne warunki przyłączenia, mimo że z treści Warunków przyłączenia wynika, że nie istnieją (muszą dopiero zostać stworzone). Spółka wskazała także na uchybienie polegające na uznaniu przez Prezesa URE, że publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie dotyczy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej także elektrowni (wiatrowych) - innych przedsiębiorstw energetycznych - wytwórców, podczas gdy za odmiennym stanowiskiem przemawia wykładnia gramatyczna, funkcjonalna i systemowa.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 12 czerwca 2012 r. uchylił zaskarżoną decyzję i obciążył Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kosztami postępowania.

Sąd ten ustalił, że wnioskiem z dnia 24 kwietnia 2006 r. B. B. wystąpił do (...) S.A. Oddział (...) S. o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) S.A. farma wiatrowej w okolicy miejscowości K., gm. G. oraz o określenie warunków przyłączenia.

W dniu 20 listopada 2007 r. (...) Sp. z o.o. wydała B. B. „Warunki przyłączenia elektrowni do sieci (...) Sp. z o.o. Oddział (...) S.” oraz przedstawiła projekt umowy przyłączeniowej.

Plan Rozwoju Operatora na lata 2008-2011 przewiduje nakłady na finansowanie inwestycji w związku z przyłączeniem (...).

Uchwała nr (...) Rady Miejskiej w G. z dnia 30 grudnia 2002 r. ws. zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy G. przewiduje w zakresie działek o numerach ewidencyjnych: (...) w obrębie geodezyjnym K., umożliwienie realizacji budowy wież elektrowni wiatrowych na terenie przeznaczonym w planie zagospodarowania przestrzennego gminy G. pod funkcję rolniczą.

Wnioskiem z dnia 16 maja 2008 r. B. B. wystąpił do Prezesa URE o ustalenie, na podstawie art. 8 ust. 1 PE, treści umowy o przyłączenie (...) do sieci dystrybucyjnej (...), w związku z zaistniałym pomiędzy stornami sporem.

Zarówno na dzień wydania zaskarżonej decyzji, jak i na dzień zamknięcia rozprawy (...) nie została wybudowana.

Sąd Okręgowy uznał za nieuzasadniony zarzut naruszenia art. 7 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 PE w zw. z art. 23 ust. 2 pkt 1 PE. Przepis art. 7 ust. 1 PE wyraźnie stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie, a zatem nie tylko z odbiorcą, lecz również z wytwórcą energii elektrycznej. Analizowany przepis nie czyni tu zatem, wbrew sugestiom strony powodowej, żadnego rozróżnienia pomiędzy podmiotami występującymi o przyłączenie.

W myśl art. 7 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej ma publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z ubiegającym się o to podmiotem, pod warunkiem jednak, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Bezsorna jest w sprawie okoliczność, że zarówno na dzień wydania zaskarżonej decyzji, jak i na dzień zamknięcia rozprawy (...) nie została wybudowana. Tym samym należy przyjąć, że występujący brak urządzeń technicznych umożliwiających przyłączenie do sieci (a w tym wypadku w ogóle brak farmy wiatrowej) oznacza, że nie istnieją warunki techniczne przyłączenia. To zaś prowadzi do konkluzji, że na powodowym przedsiębiorstwie energetycznym nie spoczywa obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci. W takim bowiem przypadku, skoro nie istnieje obiekt mający być przyłączony do sieci, to w rezultacie nie istnieje też przedmiot umowy o przyłączenie, a to z kolei oznacza, że wykonanie umowy o przyłączenie jest niemożliwe.

W ocenie Sądu, sam zamiar wybudowania farmy wiatrowej, którą zainteresowany planuje następnie przyłączyć do sieci powodowej Spółki, uzasadnia tylko i wyłącznie żądanie określenia i wydania warunków technicznych zamierzonego przyłączenia, wskazanych w art. 7 ust. 3a PE. Natomiast sam fakt wydania przez przedsiębiorstwo energetyczne przedmiotowych warunków nie upoważnia do przyjęcia, że w rzeczywistości istnieją techniczne i ekonomiczne możliwości przyłączenia, nie przesądza o ich istnieniu. Warunki przyłączenia określają bowiem jedynie techniczne aspekty, jakie muszą zostać spełnione, by przyłączenie do sieci było możliwe. Nie przesądzają jednak o istnieniu faktycznej, technicznej możliwości dokonania tego przyłączenia, a tym bardziej o istnieniu warunków ekonomicznych.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki oraz zainteresowany B. B..

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu naruszenie:

1) art. 233 § 1 k.p.k. poprzez brak wszechstronnego rozważenia całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności nie wzięcie pod uwagę wydanego przez powoda dokumentu – warunki przyłączenia (...) z dnia 20 listopada 2007 r., co w konsekwencji doprowadziło Sąd do wniosków końcowych sprzecznych z tym materiałem, jak również z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego w zakresie oceny, że na powodzie nie ciążył publicznoprawny obowiązek zawarcia z zainteresowanym umowy o przyłączenie do sieci (...) z powodu braku wybudowania obiektu tej farmy, choć zgromadzony materiał dowodowy wykazał, że istnieją przesłanki warunkujące zastosowanie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 20065 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.),

2) art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne – poprzez jego błędną wykładnię i wadliwe zastosowanie polegające na niezasadnym przyjęciu, że brak po stronie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie urządzeń technicznych (tj. obiektu (...) mającej być przedmiotem przyłączenia) umożliwiających takie przyłączenie powoduje brak warunków technicznych przyłączenia, a w konsekwencji brak po stronie przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,

3) art. 7 ust. 1 w zw. z ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne poprzez bezpodstawne uznanie, że zainteresowanemu który ma zamiar wybudować i przyłączyć do sieci elektroenergetycznej obiekt ((...)), i z którym powód nie zawarł umowy o przyłączenie do sieci przysługuje wyłącznie żądanie do określenia warunków technicznych przyszłego przyłączenia, o których mowa w art. 7 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne, a nie żądanie zawarcia umowy o przyłączenie do sieci wynikające z art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, w sytuacji gdy powód określił i wydał zainteresowanemu dokument – warunki przyłączenia wraz z projektem umowy o przyłączenie, tym samym potwierdzając że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci (...),

4) art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne poprzez błędną jego wykładnię sprowadzającą się do przyjęcia, że w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do wydania przez pozwanego decyzji orzekającej zawarcie umowy o przyłączenie do sieci, co doprowadziło do bezpodstawnego uchylecia zaskarżonej decyzji, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał w sposób jednoznaczny istnienie przesłanek warunkujących zastosowanie tego przepisu.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku o jego uchylecie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Zainteresowany B. B. zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości i zarzucił mu:

1. naruszenie przepisów art. 7 ust. 1 oraz ust. 3 Prawa energetycznego („PE”) poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, niezgodne z zasadami logicznego rozumowania, polegające na niezasadnym przyjęciu, że brak po stronie zainteresowanego istnienia obiektu mającego być przyłączonym do sieci (...) Sp. z o.o. (...) powoduje brak istnienia warunków przyłączenia, co z kolei skutkuje brakiem po stronie (...) Operator publicznoprawnego obowiązku zawarcia z zainteresowanym umowy o przyłączenie do sieci;

2. naruszenie przepisów art. 7 ust. 1 oraz ust. 2 PE poprzez ich błędną wykładnię polegającą na niezasadnym przyjęciu, że przedmiotem umowy o przyłączenie do sieci jest urządzenie, które ma być do niej przyłączone, zaś umowa o przyłączenie do sieci nie może być zawarta i wykonana, jeżeli nie istnieje obiekt, który ma być przyłączony;

3. naruszenie przepisów art. 7 ust. 1 oraz ust. 3a PE poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie § 8 ust. 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego poprzez jego niezastosowanie, polegające na przyjęciu, że udzielenie przez (...) Operator warunków przyłączenia nie oznaczało potwierdzenia istnienia technicznych i ekonomicznych warunków do przyłączenia do sieci;

4. naruszenie przepisu postępowania art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia logicznego rozumowania polegające na przyjęciu, że udzielenie przez (...) Operator warunków przyłączenia nie oznaczało potwierdzenia istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci;

5. naruszenie przepisu art. 7 ust. 1 PE oraz art. 8 ust. 1 PE poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że brak było podstaw do wydania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzji z dnia 3 listopada 2009 roku nr (...) oraz

6. nierozpoznanie zarzutów nr III – XIV wskazanych w petitum odwołania (...) Operator z dnia 20 listopada 2009 roku, które to zarzuty są bezpodstawne i powinny być zostać oddalone przez Sąd Okręgowy.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie w całości odwołania od Decyzji Prezesa URE oraz zasądzenie od powoda na rzecz zainteresowanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, pomimo że Sąd Apelacyjny nie podziela przedstawionej w jego uzasadnieniu przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów argumentacji.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydając orzeczenie ustosunkowuje się do decyzji Prezesa Urzędu, tak więc formalnie przedmiotem rozstrzygnięcia sądu jest decyzja. Przepisy postępowania cywilnego dotyczące postępowania szczególnego – postępowania regulacyjnego nie ograniczają sądu do wskazania wadliwości decyzji, ale jest on władny, a nawet powinien, o ile znajduje to uzasadnienie w okolicznościach sprawy dostrzeżone wady usunąć. Uchylenie decyzji powinno, zatem, nastąpić wówczas, gdy wydanie jej nastąpiło bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa materialnego, albo została skierowana do podmiotu niebędącego stroną w sprawie lub dotyczy sprawy rozstrzygniętej.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stanowi materiał dowodowy zebrany w toku postępowania przed Prezesem Urzędu, który, o ile strony zawnioskują, może być uzupełniony w toku postępowania przed sądem powszechnym. Zadaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w związku ze złożonym odwołaniem, jest ustalenie czy prawidłowo została zastosowana ustawa, w świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie toczącej się przed Prezesem Urzędu i argumentacji zawartej w decyzji. Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego obowiązek zebrania całego materiału dowodowego ciąży zgodnie z zasadą oficjalności na organie administracyjnym, co rozumieć należy w ten sposób, że organ gromadzi materiał dowodowy, który jest niezbędny dla prawidłowego rozstrzygnięcia, czyniąc to albo z własnej inicjatywy albo na wniosek strony o ile zaofiarowane przez stronę dowody mają znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy (por. Komentarz aktualizowany do ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego M. Jaśkowska, A. Wróbel).

Kontrola sądowa decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wymaga zatem zbadania czy zaskarżona odwołaniem decyzja ma dostateczne podstawy prawne. W nauce prawa administracyjnego przyjmuje się, że decyzja administracyjna zapada po wszechstronnym wyjaśnieniu wszystkich okoliczności, a zatem po zebraniu całego materiału dowodowego, jaki jest niezbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyjmuje się ponadto, że zaniechanie tego obowiązku jest uchybieniem skutkującym wadliwością decyzji.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Z art. 7 ust. 4 stanowi natomiast przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane do spełniania technicznych warunków dostarczania paliw gazowych lub energii określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 oraz w odrębnych przepisach i koncesji.

Nałożony na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego. Z treści art. 7 ust. 1 i 3 prawa energetycznego wynika, że obowiązek ten istnieje wówczas, gdy zostaną spełnione łącznie warunki, do których ustawodawca zaliczył:

1) istnienie warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia do sieci i dostarczenia paliw lub energii,

- 2) spełnianie przez podmiot żądający zawarcia umowy warunków przyłączenia do sieci i odbioru,
- 3) dysponowanie tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane.

Dla przyjęcia, zatem, że istnieje po stronie przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesłaniem i dystrybucją energii elektrycznej, publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, konieczne jest ustalenie, że po stronie zainteresowanego w jednej a powoda w drugiej sprawie przedsiębiorstwa istnieją zarówno warunki techniczne jak i ekonomiczne przyłączenia do sieci, a powód – zainteresowany – przedsiębiorstwo żądające przyłączenia do sieci spełnia te warunki przyłączenia i odbioru. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r. III SK 33/11 rozumowanie oparte na implikacji, jeśli przedsiębiorstwo energetyczne wydało warunki przyłączenia do sieci, to istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia do sieci jest błędne. Wymaga ono, bowiem dalszego i wyjaśnienia czy w rzeczywistości, nie zaś w warunkach, nakładających określone obowiązki pociągające za sobą konkretne koszty, istnieją warunki techniczne i ekonomiczne do przyłączenia do sieci farmy wiatrowej.

W niniejszej sprawie Prezes uznał, że po stronie przedsiębiorstwa energetycznego sieciowego istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia do sieci farmy wiatrowej, bowiem wydane zostały warunki przyłączenia, zgodnie z art. 7 ust. 3a ustawy prawo energetyczne. Nie zostało jednak przeprowadzone postępowanie dowodowe, które dałoby odpowiedź na pytanie czy w istocie spełnienie warunków technicznych przyłączenia, które zostały wydane, może mieć miejsce w rzeczywistości, jak również czy istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci. Warunki ekonomiczne przyłączenia do sieci, podobnie, jak i warunki techniczne nie zostały przez ustawodawcę zdefiniowane. Wydaje się, że ocena czy istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia konkretnego podmiotu wymaga każdorazowej oceny czy realnie istnieją możliwości spełnienia warunków przyłączenia oraz jaki jest ich koszt. Nie może, bowiem ująć z pola widzenia, że przedsiębiorstwa energetyczne rozbudowują sieci w zakresie uzgodnionym w planie rozwoju, o którym mowa w art. 16 ust. 1 prawa energetycznego. Jeżeli budowa lub rozbudowa sieci została przewidziana w planie rozwoju to przedsiębiorstwo ma zapewnione w taryfie środki niezbędne na sfinansowanie tej inwestycji. Tylko w takiej sytuacji a priori można uznać, że spełnione są warunki ekonomiczne przyłączenia, natomiast, jeśli rozbudowa poprzez przyłączenie określonego podmiotu nie była przewidywana, to koniecznym jest przeprowadzenie analizy kosztów inwestycji związanych z przyłączeniem oraz obliczenie okresu zwrotu. Innymi słowy zbadania i ustalenia w każdym razie wymaga czy istnieją warunki techniczne i ekonomiczne dla przyłączenia do sieci, po wydaniu warunków przyłączenia. Takich ustaleń w sprawie niniejszej nie poczyniono. Wydając decyzję Prezesa nie ustalił czy istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia. Prezes wydając zaskarżoną decyzję uznał, że wystarczającą dla zbadania czy istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia jest przesłanka wydania warunków przyłączenia. Oznacza to, że wydana przez Prezesa URE decyzja nie miała podstawy prawnej, bowiem dokonana subsumpcja wynikała z zawodnego wnioskowania o faktach, bez przeprowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego.

Powstaje, zatem dalsze zagadnienie czy wydana decyzja może pozostawać w obrocie prawnym czy nie należy jej wyeliminować. Z ustalonego orzecznictwa w sprawach dotyczących postępowania przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, gdzie postępowanie sądowe poprzedzone jest postępowaniem administracyjnym, zakończonym decyzją Prezesa Urzędu, wynika, że uchylenie zaskarżonej decyzji może nastąpić jedynie w wypadku, gdy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdzi brak podstaw do jej wydania, np. na skutek niewystępowania praktyk monopolistycznych, błędnie stwierdzonych przez Urząd (Prezesa) w zaskarżonej decyzji. (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 sierpnia, 1999 r., I CKN 351/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 47; według Sądu Najwyższego, wyrok „uchylający” jest w rzeczywistości wyrokiem, co do istoty sprawy, kończącym postępowanie). Brak podstaw do wydania decyzji, jak podniesiono powyższej może wystąpić także wówczas, gdy decyzja została wydana bez przeprowadzenia dowodowego, co do istoty sprawy.

Ustalenie, zatem przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, że w toku postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki nie doszło do wyjaśnienia tych okoliczności od istnienia, których uzależniony został przez

ustawodawcę publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy, pociąga za sobą wnioski, że zaskarżona decyzja nie ma podstaw prawnych, a zatem należy wyeliminować ją z obrotu (...). Powyższe stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie VI ACa 419/12 i Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę je w pełni podziela. Wydany, zatem przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrok uchylający zaskarżoną decyzję, aczkolwiek wydany został na podstawie wadliwej interpretacji przepisów prawa energetycznego, to jednak odpowiada prawu.

Zgodzić się należy przy tym z argumentacją skarżących, że dla zawarcia umowy o przyłączenie do sieci nie musi istnieć obiekt przyłączany, a to założenie legło u podstaw wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy.

Argumentacja, jaką przytoczył Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku uchylającego decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki stwierdzającej obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci pozostaje w sprzeczności z przepisami art. 7 ust. 2 i 3a prawa energetycznego oraz § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci, w zakresie uchylecia decyzji Prezesa URE.

Analiza powyżej przytoczonych przepisów daje podstawę do wniosku, że wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego ustawodawca nie uzależnił zawarcia umowy o przyłączenie do sieci od wybudowania obiektu przyłączanego. Przyjęta przez ustawodawcę procedura przyłączeniowa jest taka, że podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci występuje do przedsiębiorstwa zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii o wydanie warunków przyłączenia. Warunki te stanowią czynniki, od istnienia których uzależnione jest przyłączenie do sieci. Warunki te po ich wydaniu wymagają rozważenia zarówno przez przedsiębiorstwo zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii, jak i podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci, co do możliwości, po stronie przedsiębiorstwa zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii technicznych i ekonomicznych, a po stronie podmiotu ubiegającego się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci czy możliwe jest spełnienie warunków. W razie uzgodnienia po obu stronach możliwości spełnienia warunków strony zawierają umowę o przyłączeniu. Natomiast, gdy strony nie mogą uzgodnić warunków lub następuje odmowa zawarcia umowy, wówczas, podmiot ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci może zwrócić się do Prezesa URE o wydanie decyzji w tym zakresie. W toku postępowania przed Prezesem konieczne jest ustalenie czy przesłanki przyłączenia – spełnienie warunków w rzeczywistości z punktu widzenia ekonomicznego i technicznego jest możliwe i w zależności od wyniku postępowania Prezes URE wydaje odpowiednią decyzję. Umowa o przyłączenie do sieci nazwana została przez ustawodawcę w sposób mylący, bowiem de facto jest to umowa (zobowiązująca) przyrzeczenia przyłączenia do sieci. Z chwilą podpisania tej umowy dochodzi do rozpoczęcia prac projektowych i budowlano-montażowych, na zasadach określonych w tej umowie. Wprawdzie 4 maja 2007 r. zostało wydane rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, które uchyliło rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci, to jednak nie została zmieniona treść art. 7 ust. 2 prawa energetycznego. Z treści zaś tego przepisu wynika, że umowa o przyłączenie do sieci powinna zawierać co najmniej postanowienia określające: termin realizacji przyłączenia, wysokość opłaty za przyłączenie, miejsce rozgraniczenia własności sieci przedsiębiorstwa energetycznego i instalacji podmiotu przyłączanego, zakres robót niezbędnych przy realizacji przyłączenia, wymagania dotyczące lokalizacji układu pomiarowo-rozliczeniowego i jego parametrów, warunki udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, przewidywany termin zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie paliw gazowych lub energii, ilości paliw gazowych lub energii przewidzianych do odbioru, moc przyłączeniową, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie, oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania. Analiza zatem powyższego przepisu wskazuje także, na to, że umowa o przyłączenie do sieci to umowa zobowiązująca do przyłączenia do sieci, po spełnieniu warunków określonych w umowie zobowiązującej.

Wybudowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną wymaga poniesienia ogromnych nakładów finansowych, uzyskania niezbędnych zezwoleń budowlanych, itp. – podjęcie się przez zainteresowanego realizacji takiej inwestycji

bez uprzedniego uzyskania warunków przyłączenia do sieci i zawarcia umowy w tym zakresie, stanowiących gwarancję możliwości rozpoczęcia działalności w zakresie wytwarzania energii, byłoby działaniem obciążonym znacznym ryzykiem (porównaj wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 kwietnia 2012 r., VI ACa 1500/11 – niepubl., z 19 lutego 2010 r., VI ACa 1142/09, Apel. W-wa 2010/4/38).

Mając, zatem na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił obie apelacje.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą orzeczono po myśli art. 98 § 1 k.p.c. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 3 § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

ac